

Semenov, A. A. "Zlyttia i pohlynannia iak sposib korporatyvnoho peredilu ekonomichnykh ob'ektiv" [Mergers and acquisitions as a way of corporate economic redistribution objects]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no. 1 (2011): 37-40.

Shablina, Ya. V., and Honcharov, Yu. V. "Zlyttia i pohlynannia v Ukraini" [Mergers and Acquisitions in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (2012): 120-128.

"TOP-10 M&A-sdelok v Ukraine za 2012 god" [Top 10 M & A-transactions in Ukraine in 2012]. *inventure.com.ua/news/ukraine/top-10-m-a-sdelok-v-ukraine-za-2012-god*

"Top-5 krupneyshikh mirovykh sdelok" [Top 5 world's largest transactions]. <http://crimea.comments.ua/country/2011/01/05/090001.html>

"2012 god byl slozhnym dlia rynku sliiani i pogloshcheniy v Ukraine" [2012 was a challenging one for the M & A market in Ukraine]. <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2013/2/7/83130.htm>

"Yuan bet dollar na afrikanskom ringe" [Yuan has a dollar on the African ring]. <http://www.pravda.ru/world/restofworld/africa/30-07-2013/1167877-africa-0/>

УДК [328:004](477)

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

© 2014 КОЛЕСНІЧЕНКО І. М.

УДК [328:004](477)

Колесніченко І. М. Розвиток електронного урядування в Україні: інституціональний аспект

Стаття присвячена актуальній проблемі розвитку електронного урядування в Україні. Її метою є уточнення поняття «е-уряд», аналіз сучасного стану та визначення шляхів прискорення розвитку системи електронного урядування в Україні з інституціональних позицій. Встановлено, що при переході до інформаційного суспільства е-уряд стає реальною альтернативою уряду традиційному (паперовому), а головними перешкодами його впровадження в Україні залишаються: проблема цифрової нерівності, висока ціна і складність реалізації індивідуальних транзакційних послуг і регламентів, відсутність (або недосконалість) юридичної бази, брак висококласних фахівців у державних установах і недостатній рівень заробітної плати, а також недофінансування програми реалізації державної Концепції розвитку е-уряду. Обґрунтовано необхідність прискорення темпів впровадження «Концепції розвитку електронного урядування в Україні» та активізації виконання зобов'язань щодо Національного плану ОGP-ініціативи, змінення філософії уряду та бюрократичних процедур на всіх рівнях державного управління.

Ключові слова: e-government (е-уряд), електронне урядування, інформаційно-комунікаційні технології, інституціональний підхід.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 19.

Колесніченко Ірина Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: kolesnichenko.irina@gmail.com

УДК [328:004](477)

Колесніченко І. М. Развитие электронного правительства в Украине: институциональный аспект

Статья посвящена актуальной проблеме развития электронного правительства в Украине. Ее цель: уточнить понятие «e-правительство», проанализировать современное состояние и определить пути ускорения развития системы e-правительства в Украине с институциональных позиций. Установлено, что при переходе к информационному обществу e-правительство становится реальной альтернативой правительству традиционному (бумажному). А основными преградами на пути его внедрения в Украине остаются: проблема цифрового неравенства, высокая цена и сложность реализации индивидуальных транзакционных услуг и регламентов, отсутствие (или несовершенство) юридической базы, нехватка высококлассных специалистов в государственных учреждениях и недостаточный уровень заработной платы, а также недофинансирование программы реализации государственной Концепции развития e-правительства. Обоснована необходимость ускорения темпов внедрения «Концепции развития электронного правительства в Украине» и активизации выполнения обязательств относительно Национального плана ОGP-Инициативы, изменения философии правительства и бюрократических процедур на всех уровнях государственного управления.

Ключевые слова: e-government, электронное правительство, информационно-коммуникационные технологии, институциональный подход.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 19.

Колесніченко Ірина Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: kolesnichenko.irina@gmail.com

UDC [328:004](477)

Kolesnichenko I. M. Development of e-government in Ukraine: institutional aspect

The article is devoted to the topical problem of development of e-government in Ukraine. Its goal is to specify the e-government notion, analyse the modern state and identify ways of acceleration of development of the e-government system in Ukraine from institutional positions. It establishes that e-government becomes a real alternative to the traditional government in the process of transition to the information society. The main obstacles on the way of its introduction in Ukraine are: the problem of digital inequality, high price and complexity of realisation of individual transaction services and regulations, absence (or imperfection) of the legal base, lack of high quality specialists in state institutions and insufficient level of wages and also insufficient financing of the programme of realisation of the state concept of e-government development. The article shows the necessity of acceleration of rates of introduction of the "Concept of Electronic Government Development in Ukraine" and activation of performance of obligations regarding the national plan of OGP initiative and revision of the philosophy of the government and bureaucratic procedures at all levels of state administration.

Key words: e-government, information and communication technologies, institutional approach.

Pic.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 19.

Kolesnichenko Iryna M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: kolesnichenko.irina@gmail.com

Одним із пріоритетів розвитку України є формування інформаційного суспільства. Останнє можна визначити як орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на формування інноваційної моделі розвитку високотехнологічне суспільство, кожен громадянин якого має можливість створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися та обмінюватися ними. Що, у свою чергу, забезпечує кожній людині можливість повною мірою реалізувати свій потенціал, стає запорукою особистого і суспільного розвитку та підвищення якості життя. Серед інструментів, які застосовуються під час переходу від комп'ютеризації до інформаційного суспільства, особлива роль належить системі *e-government* (е-уряд). І це не випадково: з урахуванням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) е-уряд стає реальною альтернативою уряду традиційному. Але, на жаль, інституціональні аспекти його впровадження в Україні недостатньо розроблені (конкретні механізми тільки формуються), а темпи розвитку – суттєво «відстають від графіка». За таких умов тема даної статті є своєчасною та актуальною.

Згідно з результатами діяльності спеціальної цільової групи E-Government Task Force, аналогічної робочої групи OECD E-Government Working Group, а також висновку звіту ОЕСР (*The E-Government Imperative*), впровадження єдиної електронної системи урядування: сприятиме підвищенню ефективності та дієвості інститутів влади та держави; створить умови для відкритого і прозорого державного управління; знизить адміністративні бар'єри; допоможе зменшити рівень корупції; посилить демократію; радикально змінить доступність інформації; створить можливість стійкого зворотного зв'язку між владою та бізнесом і громадянами; забезпечить суттєве скорочення транзакційних витрат на всіх рівнях економіки України. Цілком зрозуміло, що навколо проблеми розвитку системи е-уряду в Україні точаться запеклі дискусії, їй присвячуються численні наукові публікації, вона не залишає байдужими як представників влади та бізнесу, так і громадян.

Що ж стосується джерельної бази та рівня розробленості проблеми, маємо визнати – вона є достатньо розви-

неною. Вагомий внесок у її розв'язання внесли вітчизняні науковці: Асанова А., Атаманчук А., Баєв В., Баранов О., Дрожжинов В., Ємельяненко О., Іщенко В., Клименко І., Литвинов Г., Максимчук О., Семенов А., Ткаченко А., Чукут С., Штрік О., Юлдашев О. та багато інших. Їх праці висвітлюють різні аспекти впровадження електронного урядування: концептуальний; парадигмальний; юридичний; управлінський, технологічний тощо. Але інституціональні аспекти е-уряду недостатньо розглянуті й, на думку автора, потребують подальшого дослідження.

У цьому контексті *метою* даної статті є уточнення поняття «е-уряд», аналіз сучасного стану та визначення шляхів прискорення розвитку системи електронного урядування в Україні з інституціональних позицій.

Із започаткування ідеї електронного урядування в Україні минуло десять років. Отже, виклад результатів дослідження мав би виглядати як своєрідний «звіт» про успіхи оновлених інститутів та онлайн-демократії, але... На відміну від країн, які давно усвідомили переваги єдиної електронної системи урядування й активно запроваджують її на практиці (Сінгапур, США, Великобританія, Швеція, Корея, а також вчорашні сусіди України по радянському минулому – Естонія, Литва, Грузія та Молдова) [1], Україна обмежується переважно оновленням офіційних веб-сайтів органів влади (тобто паперовий уряд поки що перемагає електронний), а більшість українців взагалі не чули про е-уряд.

Згідно з [2], «електронний уряд», або «електронне урядування» – це відносно нові поняття, які ввійшли в науковий дискурс наприкінці 90-х рр. ХХ ст. Під «e-government» також розуміють: «електронну державу», «електронний державний апарат», «електронну інфраструктуру держави», «державу інформаційного суспільства» тощо [3]. Маємо визнати: незважаючи на те, що більшість визначень були запропоновані найвпливовішими міжнародними організаціями, їх теоретичні й нормативні рамки залишаються дискусійними.

Ураховуючи це, проаналізуємо поширені визначення дефініції «е-уряд» з інституціональних позицій. Результати категоріального дослідження в *табл. 1*.

Таблиця 1

Визначення поняття «е-уряд»

Визначення	Джерело
Е-уряд – система інтерактивної взаємодії держави і громадян за допомогою Інтернету, нова модель державного управління, яка перебудовує традиційні відносини громадян і владних структур	[4]
Е-уряд – мережна інформаційно-комунікаційна інфраструктура, яка підтримує процес виконання державними органами виконавчої влади своїх функцій у суспільстві	[5]
Е-уряд – це уряд, у якому вся сукупність як внутрішніх, так і зовнішніх зв'язків і процесів підтримується й забезпечується відповідними ІКТ. Необхідною умовою переходу до електронного уряду є широка інформатизація всіх процесів у звичайній діяльності міністерств, відомств, місцевих органів виконавчої влади, причому як внутрішніх, так і зовнішніх	[6]
Е-уряд – це модель державного управління, заснована на використанні сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для підвищення ефективності та прозорості влади, а також встановлення суспільного контролю над нею	[7].
Інформаційна система «е-уряд» – це система збору, введення, пошуку, обробки, збереження та надання на вимогу користувача згідно з визначеними критеріями інформаційних ресурсів, покликана забезпечити надання органам влади послуг фізичним та юридичним особам, а також їх інформування про діяльність органів влади	[8]
Е-уряд – це спосіб організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж і сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій	[9]
Е-уряд можна визначити як інструмент ефективного управління, який базується на ІКТ і ІТ та спрямований на надання кращих адміністративних послуг громадянам і бізнесу	[10]

Із аналізу табл. 1 випливає: *по-перше*, під терміном «е-уряд» слід розуміти не просто єдину систему надання державою та її органами послуг (у тому числі й відповідної інформації) бізнесу та громадянам на основі їх активної взаємодії за допомогою сучасних ІКТ (передача ключових адміністративних послуг в Інтернет), а передусім – модернізацію самого процесу державного управління відповідно до нових умов інституціонального розвитку (з обов'язковим зміненням базисних інститутів держави, влади і управління та розвитком громадянського суспільства).

По-друге, електронне урядування як форма організації державного управління сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Йдеться про формування держави нового типу, орієнтованої на задоволення потреб громадян, однією з провідних складових якої стає єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання.

По-третьє, як бачимо, більшість проаналізованих визначень містять три обов'язкові компоненти, притаманні е-уряду: надання послуг громадянам і вдосконалення демократичного процесу на основі новітніх ІКТ та, як результат, підвищення ефективності діяльності традиційного уряду [11].

Нарешті, *по-четверте*, виходячи з аналізу табл. 1 та згідно з [12 – 14], сформулюємо основні підходи до розуміння поняття «е-уряд» (рис. 1).

Цілком зрозуміло, що готових рецептів щодо модернізації базисних інститутів на основі формування ефективного е-уряду не існує. Рішення, які з успіхом впроваджувались у деяких країнах, в інших закінчувались поразкою. На цьому фоні українські проблеми не виглядають унікальними. Більш того, ніколи не пізно починати вчитись як на чужих, так і на своїх помилках. Тому подальша аргументація щодо реалій і перспектив впровадження е-уряду потребує аналізу реалізації «Концепції розвитку електронного урядування в Україні» (2010 р.), яка розрахована на період 2011 – 2015 рр. (табл. 2).

Із аналізу табл. 2 випливає, по-перше, що Україна знаходиться тільки на початку другого етапу створення е-уряду, хоча не всі заходи першого виконані в повному обсязі. По-друге, такий результат підтверджує наявність «від-

ставання від графіка» впровадження «Концепції». Однією з причин цього, на думку автора, є неврахування темпів інституціональних перетворень в Україні.

Як свідчить аналіз наукової літератури з проблеми дослідження та досвід країн, що вже запровадили концепцію розвитку е-уряду в більшому чи меншому обсязі, її розвиток був спрямований на підвищення ефективності діяльності інституту держави в цілому. З урахуванням цього, національну концепцію «е-урядування» слід узгодити зі змінами формальних і нефом-мальних інститутів та процесами, які спрямовують і обмежують колективну діяльність. Тоді управління буде здійснюватися не тільки урядом, а ключовими в цьому контексті стануть такі компоненти, як соціальне партнерство й само-організація.

Надання послуг державним сектором відбувається в Україні повільно від традиційної моделі передачі державних послуг до системи е-уряду [16]. На практиці це зводиться лише до «наявності веб-сайту, який, у першу чергу, виконує інформаційну функцію», тоді як потрібна інформатизація всіх управлінських процесів в органах державної влади всіх рівнів [3]. Або замість очікуваного скорочення транзакційних витрат внаслідок впровадження електронного документообігу та спрощення процедур – зростання необґрунтованих платежів з громадян (історія навколо обов'язкової купівлі електронних ключів охочим подавати звітність в податкову он-лайн).

Е-уряд зможе перетворитися у процес самоорганізації суспільства для прийняття колективних рішень тільки у разі виконання низки вимог: 1) якщо управлінські дії стануть менш жорсткими, структурованими й нормативно обмеженими; управління буде ґрунтуватись радше на горизонтальних, аніж вертикальних, зв'язках; 2) якщо процес управління, за допомогою якого установи, організації, компанії координують діяльність і взаємодіють одна з одною та окремими громадянами, буде здійснюватись з використанням прозорих механізмів контролю, а уряд насамперед буде виступати як постачальник певних послуг і один із інститутів регулювання [10]; 3) якщо процес управління буде відрізнятися і від простого адміністрування (коли джерелом політичних рішень виступає політична верхівка ієрархічної градації державної влади й управління), і від ринкової моделі державного управління з її акцентом на торговій угоді (у якій кожен учасник намагається максимізувати свій особливий інтерес) [17].

Рис. 1. Основні підходи до розуміння поняття «е-уряд»

Етапи реалізації «Концепції розвитку електронного урядування в Україні» [15]

I етап (2011 – 2012 рр.)	II етап (2013 – 2014 рр.)	III етап (2014 – 2015 рр.)
<p><i>Передбачається розробити:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • необхідну нормативно-правову та нормативно-технічну базу надання адміністративних послуг в електронній формі, а також єдиних стандартів, протоколів і регламентів взаємодії суб'єктів е-уряду, їх гармонізація з міжнародними стандартами; • забезпечення функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади всіх рівнів на основі єдиних стандартів; • створення єдиної загальнодержавної системи електронного документообігу; • створення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів і веб-сайтів органів державної влади та органів місцевого самоврядування на усіх рівнях; • забезпечення надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування послуг споживачам в електронній формі з використанням Інтернету; • створення Єдиного веб-порталу адміністративних послуг тощо 	<p><i>Передбачається забезпечити:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • організацію надання послуг в електронній формі в усіх сферах суспільного життя; • проведення повномасштабного реінжинірингу адміністративних процесів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування; • створення сприятливих умов для залучення громадських організацій до управління державними справами; • освоєння технологій інтерактивної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадянами і суб'єктами господарювання; • впровадження в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування типових організаційно-технологічних рішень у сфері е-уряду; • забезпечення передачі електронних документів у державні установи, їх довгострокове зберігання, підтримка в актуалізованому стані та надання доступу до них 	<p><i>Передбачається створити:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • об'єднані веб-портали органів виконавчої влади, призначені для проведення відповідних трансакцій; • єдину інформаційно-телекомунікаційну інфраструктуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування; • єдиний веб-портал е-уряду як єдине місце доступу до всіх видів електронних послуг для громадян і суб'єктів господарювання з урахуванням потреб громадян; • Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів

Ідеться про впровадження нової моделі державного управління з урахуванням інституціонального аспекту: на зміну традиційному управлінню, заснованому на контролі та виконанні команд, прийде нове – на договорі та згоді. Якщо в моделі традиційного управління більша увага приділялась праву й регламентам, у сучасній – непримусовим нормам, колективним рекомендаціям, моральним угодам [18].

Як свідчить аналіз публікацій [2, 3, 6], в Україні з поняттям «е-уряду» насамперед асоціюється поняття «влади». Тоді як у країнах із розвиненим громадянським суспільством – на першому плані посилення контролю громадян над владою (для чого, наприклад, вводяться публічні оціночні показники діяльності уряду). Прикро, але подібних програм в Україні поки що немає. На думку автора, якщо традиційна влада здійснюється урядами, бюрократією й парламентами, то нове управління має застосовувати форми, притаманні громадянському суспільству (комісії, форуми, великі демократично організовані групи). На відміну від традиційного управління, за якого інформація більш централізована й засекречена, зміст системи е-уряду має полягати в тому, щоб інформація про органи влади була доступна всім громадянам. І це, у свою чергу, сприятиме зростанню суспільної довіри, без якої неможлива ефективна діяльність держави [19].

Як показують результати дослідження, подальше впровадження е-уряду в Україні сьогодні залежать від політичної волі та фактора «технологічної готовності». За даними Світового економічного форуму Україна посідає 83-є місце за індексом Технологічної готовності, 90-у позицію за Індексом мережевої готовності, що свідчить про надзвичайно низьке використання ІКТ, 89-е місце серед 139 країн світу за Глобальним індексом конкурен-

тоспроможності, що нижче, ніж у держав – членів ЄС-27 і більшості країн США, і, нарешті, 68-е місце за рівнем розвитку е-уряду.

Головними перешкодами на шляху впровадження е-уряду в Україні поки що залишаються: проблема цифрової нерівності, висока ціна і складність реалізації індивідуальних трансакційних послуг і регламентів, відсутність (або недосконалість) юридичної бази, брак висококласних фахівців у державних установах і недостатній рівень заробітної плати, а також недофінансування програми реалізації державної Концепції розвитку е-уряду. На думку експертів українського представництва Transparency International, в умовах дефіциту бюджету країни вкрай важливо добитися, аби передбачені гроші було справді виділено і вони були належно використані.

У 2011 р. Україна приєдналася до міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» (OGP-ініціатива), до якої на той час вже приєдналися 56 країн світу. OGP-ініціатива створена з метою найповнішого впровадження у країнах-учасниках стандартів відкритості та прозорості дій влади. Тому Національний план дій із впровадження ідеї «Відкритого Уряду» містить детальний опис 30 конкретних зобов'язань держави на 2012 – 2013 рр. за пріоритетами: 1) участь громадськості; 2) протидія корупції; 3) доступ до інформації; 4) адміністративні послуги; 5) електронне урядування.

Стосовно перспектив впровадження е-уряду в Україні. У разі дотримання графіку реалізації «Концепції розвитку е-уряду в Україні» та виконання зобов'язань щодо Національного плану OGP-ініціативи суттю оновленої альтернативної форми уряду стане об'єднання за допомогою ІКТ усіх міністерств і відомств у єдиний комплекс із вищим ступенем інтегрування внутрішніх процесів (документо-

обіг) і єдиним інтерфейсом (вікном взаємодії) із громадянином (користувачем).

Основними напрямками діяльності е-уряду в Україні стануть електронна демократія, електронне урядування, електронні послуги, електронна комерція, а головним завданням – підвищення ефективності функціонування уряду звичайного.

ВИСНОВКИ

Враховуючи вищезазначене, маємо визнати, що при переході до інформаційного суспільства єдина електронна система урядування стає реальною альтернативою уряду традиційному (паперовому).

Впровадження е-уряду забезпечить модернізацію процесу державного управління відповідно до нових умов інституціонального розвитку; сприятиме підвищенню ефективності і дієвості інститутів влади та держави; створить умови для відкритого і прозорого державного управління; знизить адміністративні бар'єри; допоможе зменшити рівень корупції; посилить демократію; радикально змінить доступність інформації; створить можливість стійкого зворотного зв'язку між владою та бізнесом і громадянами; забезпечить суттєве скорочення транзакційних витрат на всіх рівнях економіки України.

Головними перешкодами на шляху впровадження е-уряду в Україні поки що залишаються: проблема цифрової нерівності, висока ціна і складність реалізації індивідуальних транзакційних послуг і регламентів, відсутність (або недосконалість) юридичної бази, брак висококласних фахівців у державних установах і недостатній рівень заробітної плати, а також недофінансування програми реалізації державної Концепції розвитку е-уряду;

Для ефективного впровадження е-уряду в Україні необхідно змінити філософію уряду і бюрократичні процедури на всіх рівнях державного управління. На часі прискорення темпів впровадження «Концепції розвитку електронного урядування в Україні» та активізація виконання зобов'язань щодо Національного плану ОGP-ініціативи, поетапна та послідовна реалізація яких має прискорити перехід до інформаційного суспільства.

Доти, поки перераховані заходи не будуть застосовані на практиці, е-уряд буде залишатися оманним, «косметичним» утворенням. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. E-GOV у світі. Світовий досвід е-урядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nc.gov.ua/menu/e_gov/
2. **Ємельяненко О.** Традиційний та електронний уряд: концептуальні відмінності / О. Ємельяненко // Віче. – 2008. – № 2. – С. 20 – 22.
3. **Ткаченко А.** Теоретичне розуміння та суть поняття «електронного уряду» / А. Ткаченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1312>
4. **Вершинин М.** «Електронне правління» в XXI столітті / М. Вершинин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prnews.spb.ru/publicat/>
5. **Кошкин А.** Проект «електронного правління»: мировий досвід і російські перспективи. Государство и «информационная революция» / А. Кошкин // Проблеми подолання «цифрової нерівності» у Росії і країнах СНД : Матеріали міжнародного семінару. – М., 2000. – 156 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/13500826/politologiya/elektronniy_uryad_problemi_prioriteti
6. **Баранов О.** Електронний уряд в Україні? Буде! Коли? / О. Баранов // Дзеркало тижня. – № 1 (376), 5 – 18 січня 2002 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zerkalo-nedeli.com>

7. «Електронний уряд» столиці енергетики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.en-dar.com/?str3=new_e&in=1712
8. Інформаційна система «електронний уряд» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.znannya.org/?view=concept:421>
9. Необхідність впровадження електронного правління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kaluga-gov.ru/статья/необходимость-внедрения-электронного-правительства>
10. **Соколова М. А.** Электронное правительство и электронное правление: к вопросу об иерархии понятий / М. А. Соколова // Технологии информационного общества – Интернет и современное общество: Труды VIII Всероссийской объединенной конференции (Санкт-Петербург, 8 – 11 ноября 2005 г.). – СПб., 2005. – С. 162 – 163.
11. E-government survey 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/en/development/desa/publications/connecting-governments-to-citizens.html>
12. **Перевозкин Ю.** Электронное правительство. Часть I: Что, где, почему? / Ю. Перевозкин. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://pc.uz/publish/doc/text38817_elektronnoe_pravitelstvo_chast_i_chno_gde_pochem
13. ИКТ и восстановление экономики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.itu.int/net/itunews/issues/2009/07/04-ru.aspx>
14. **Сморгунов Л. В.** От электронного государства к электронному управлению: Смена парадигмы / Л. В. Сморгун // Электронное государство и демократия в начале XXI века. Политическая наука : Сб. научн. тр. – М. : ИНИОН. – 2007. – № 4. – С. 20 – 49.
15. Кабінет Міністрів України: Розпорядження «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні», від 13.12.2010 № 2250-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1095.8106.0>
16. **Tyshchenko M.** Problems and prospects of local e-government in Ukraine. / M. Tyshchenko [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.isp.org.pl/files/18610311450966623001236869203.pdf>
17. **Сморгунов Л. В.** Электронное правительство, менеджмент знания и административные реформы / Л. В. Сморгун // ПОЛИТЭК, 2005. – № 2. – С. 213 – 225.
18. **Вершинин М. С.** Политическая коммуникация в информационном обществе / М. С. Вершинин. – СПб. : Изд. Михайлова В. А., 2001. – 252 с.
19. **Асанова А.** Электронный уряд як дійовий механізм взаємодії і форма співпраці держави та громадян в інформаційному суспільстві / А. Асанова [Електронний ресурс]. / А. Асанова. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/20061/txts/TEKNOLOGIYA/06aaavis.pdf>

REFERENCES

- Asanova, A. "Elektronnyi uriad iak diiovyi mekhanizm vzaiemodii i forma spivpratsi derzhavy ta hromadian v informatsionomu suspilstvi" [E-government as an effective mechanism for interaction and cooperation form the state and citizens in the information society]. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/dutp/20061/txts/TEKNOLOGIYA/06aaavis.pdf>
- Baranov, O. "Elektronnyi uriad v Ukraini? Bude! Koly?" [E-government in Ukraine? Will! When?]. <http://www.zerkalo-nedeli.com>
- "«Elektronnyi uriad» stolytsi enerhetykiv" ["E-government" capital energy]. http://www.en-dar.com/?str3=new_e&in=1712
- "E-government survey 2012" <http://www.un.org/en/development/desa/publications/connecting-governments-to-citizens.html>
- "E-GOV u sviti. Svitoviy dosvid e-uriduвання" [E-GOV in the world. World experience of e-government]. http://nc.gov.ua/menu/e_gov/
- "Informatsiina sistema «elektronnyi uriad»" [Information system "e-government"]. <http://www.znannya.org/?view=concept:421>
- "IKT i vosstanovlenie ekonomiki" [ICT and economic recovery]. <http://www.itu.int/net/itunews/issues/2009/07/04-ru.aspx>
- Koshkin, A. "Proekt «elektronnoho pravyltelstva»: myrovoi opyt u rossiyskoye perspektivy. Hosudarstvo y «ynformatsyonnaia revoliutsiia»" [The "e-government": world experience and Russian perspectives. The state and the "information revolution"]. http://pidruchniki.ws/13500826/politologiya/elektronniy_uryad_problemi_prioriteti
- [Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1095.8106.0>
- "Neobkhodimost vnedreniia elektronnoho pravyltelstva" [The need to implement e-government]. <http://www.kaluga-gov.ru/статья/необходимость-внедрения-электронного-правительства>
- Pervezkin, Yu. "Elektronnoe pravitelstvo" [E-government]. http://pc.uz/publish/doc/text38817_elektronnoe_pravitelstvo_chast_i_chno_gde_pochem

Smorgunov, L. V. "Ot elektronnoho gosudarstva k elektronnomu upravleniiu: Smena paradigmy" [From e-Government to e-Governance: A paradigm shift]. *Elektronnoe gosudarstvo i demokratsiia v nachale XXI veka. Politicheskaia nauka*, no. 4 (2007): 20-49.

Sokolova, M. A. "Elektronnoe pravitelstvo i elektronnoe pravlenie: k voprosu ob ierarkhii poniatiy" [E-government and e-government: the question of the hierarchy of concepts]. *Tekhnologii informatsionnogo obshchestva – Internet i sovremennoe obshchestvo*. St. Petersburg, 2005. 162-163.

Smorgunov, L. V. "Elektronnoe pravitelstvo, menedzhment znaniia i administrativnye reformy" [E-government, knowledge management and administrative reforms]. *POLITEKS*, no. 2 (2005): 213-225.

Tkachenko, A. "Teoretychne rozuminnia ta sut poniattia «elektronnoho uriadu»" [Theoretical understanding and the essence of the concept of "e-government"]. <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1312>

Tyshchenko, M. "Problems and prospects of local e-government in Ukraine". <http://www.isp.org.pl/files/18610311450966623001236869203.pdf>

Vershinin, M. "«Elektronnoe pravitelstvo» v XXI veke" ["E-government" in the XXI century]. <http://www.pr-news.spb.ru/publicat/>

Vershinin, M. S. *Politicheskaia kommunikatsiia v informatsionnom obshchestve* [Political communication in the information society]. St. Petersburg: Izdatelstvo Mikhaylova V. A., 2001.

Yemelianenko, O. "Tradyttsiinyi ta elektronnyi uriad: kontseptualni vidminnosti" [Traditional and e-government: a conceptual differences]. *Viche*, no. 2 (2008): 20-22.

УДК 332.15

ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ЦІЛЬОВА СПРЯМОВАНІСТЬ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА ЗМІСТОВНІСТЬ (КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД)

© 2014 МЕДВІДЬ В. Ю.

УДК 332.15

Медвідь В. Ю. Економічне регулювання регіонального розвитку: цільова спрямованість та функціональна змістовність (концептуальний підхід)

У статті досліджено теоретичні ознаки, цільову спрямованість та функціональну змістовність економічного регулювання регіонального розвитку. Визначено змістовність поняття «економічне регулювання регіонального розвитку» стосовно регіону як території, економічної системи та економічного простору. Встановлено, що економічне регулювання регіонального розвитку є системними діями на певні параметри, зміни яких покликані забезпечувати позитивну динаміку в змінах основних характеристик регіонів, таких як властивості, ознаки і межі. Виявлено головну мету та комплекс завдань (комплексність, цільовий характер, варіативність, ресурсна забезпеченість, адресність, керованість) економічного регулювання регіонального розвитку. Обґрунтовано напрями підвищення дієвості системи економічного регулювання регіонального розвитку.

Ключові слова: регіон, економічне регулювання розвитку регіону, територія, економічний простір, економічна система.

Рис.: 1. **Бібл.:** 8.

Медвідь Вікторія Юрївна – кандидат економічних наук, доцент, заступник директора, Інститут економіки, менеджменту і права в будівництві Донбаської національної академії будівництва і архітектури (вул. Державіна, 2, Макіївка, 86123, Україна)

E-mail: viktoriyamedved@mail.ru

УДК 332.15

Медведь В. Ю. Экономическое регулирование регионального развития: целевая направленность, функциональная содержательность (концептуальный подход)

В статье исследованы теоретические признаки, целевая направленность и функциональная содержательность экономического регулирования регионального развития. Определена содержательность понятия «экономическое регулирование регионального развития» относительно региона как территории, экономической системы и экономического пространства. Установлено, что экономическое регулирование регионального развития является системными действиями на определенные параметры, изменения которых призваны обеспечивать позитивную динамику в изменениях основных характеристик регионов, таких как свойства, признаки и границы. Определена главная цель и комплекс задач (комплексность, целевой характер, вариативность, ресурсная обеспеченность, адресность, управляемость) экономического регулирования регионального развития. Обоснованы направления повышения действенности системы экономического регулирования регионального развития.

Ключевые слова: регион, экономическое регулирование развития региона, территория, экономическое пространство, экономическая система.

Рис.: 1. **Библ.:** 8.

Медведь Виктория Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент, заместитель директора, Институт экономики, менеджмента и права в строительстве Донбасской национальной академии строительства и архитектуры (ул. Державина, 2, Макеевка, 86123, Украина)

E-mail: viktoriyamedved@mail.ru

UDC 332.15

Medvid V. Y. Economic regulation of regional development: target orientation and functional content (conceptual approach)

The article studies theoretical features, target orientation and functional content of economic regulation of regional development. It identifies the content of the "economic regulation of regional development" notion with respect to the region as a territory, economic system and economic space. It establishes that economic regulation of regional development is a system impact on certain parameters, revision of which would ensure positive dynamics in revision of basic characteristics of regions such as properties, features and boundaries. It identifies the main goal and complex of tasks (complexity, target character, variability, resource provision, addressness and manageability) of economic regulation of regional development. It shows directions of increase of efficiency of the system of economic regulation of regional development.

Key words: region, economic regulation of regional development, territory, economic space, economic system.

Pic.: 1. **Bibl.:** 8.

Medvid Viktoriia Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Deputy Director, Institute «Economics, Management and Law in Civil Engineering» of Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture (Derzhavin str., 2, Makeyevka, 86123, Ukraine)

E-mail: viktoriyamedved@mail.ru

Розгляд регіонального розвитку або розвитку регіонів через призму режиму функціонування регіональної економічної системи або через зміни економічних і соціальних її компонентів безпосередньо стикається з необхідністю з'ясування можливих причин існуючої ди-

ференціації в умовах життєдіяльності регіональних соціумів. Обумовлено це наявністю так званих диспропорцій в основних показниках економічного і соціального розвитку або просторових неоднородностей, присутніх при порівняльній оцінці окремих територій. Посилення диференці-